

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۱ از ۷

کد: PR13-00

کارگزاری شراهی بروکر
Sharahi Brokerage Co.

تهیه کننده	تایید کننده	تصویب کننده
سمت: مدیر معاملات نام و امضاء: علی تادری مقدم	سمت: نماینده مدیریت نام و امضاء: علی تادری مقدم	سمت: مدیر عامل نام و امضاء: عبدالرحیم رستمگلانی
تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۱۳	تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۱۳	تاریخ: ۱۳۹۳/۱۱/۱۳

جدول تغییر سند

ردیف	شماره ویرایش	تاریخ ویرایش	شرح تغییرات

شماره نسخه :

تأیید شد

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۲ از ۷

کد: PR13-00

کارگزاری کارامتی خروزمی
Karamati Khosravi Brokerage Co.

فهرست مطالب

۱. هدف : ۳
۲. دامنه کاربرد: ۳
۳. تعاریف و اصطلاحات : ۳
۴. شرح عملیات: ۴
 - ۴-۱ ثبت سفارش مشتریان ۴
 - ۴-۲ نحوه انجام معاملات ۴
 - ۴-۳ پایاپای ۵
 - ۴-۴ تعدیل قرارداد آتی بر اساس اقدام شرکتی ۶
 - ۴-۵ تسویه نهایی ۷
۵. مسئولیتها : ۷
۶. مستندات مرتبط : ۷
۷. ضمیمه : ۷

تأیید شد

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۳ از ۷

کد: PR13-00

کارگزاری خوارزمی کتیمه
Khazani Khatemeh Co.

۱. هدف :

هدف از تدوین این روش اجرایی تعیین نحوه چگونگی انجام معاملات آتی اوراق بهادار در کارگزاری آینده‌نگر خوارزمی می‌باشد.

۲. دامنه کاربرد:

این روش اجرایی برای کلیه مشتریان کارگزاری آینده‌نگر خوارزمی که قرارداد معاملات آتی سهام منعقد نموده‌اند کاربرد دارد.

۳. تعاریف و اصطلاحات :

بانک عامل: بانکی است که عملیات بانکی مربوط به امور تسویه و پایاپای قراردادهای آتی را انجام می‌دهد و توسط شرکت سپرده‌گذاری

تعیین می‌شود؛

تسویه فیزیکی: تسویه نهایی قرارداد آتی از طریق انتقال سهم پایه و پرداخت ارزش بازار قرارداد آتی است؛

تسویه نقدی: تسویه نهایی قرارداد آتی به‌طور نقدی بر اساس آخرین قیمت تسویه روزانه که منجر به سقوط تعهدات طرفین می‌شود؛

حساب عملیاتی کارگزار: حساب بانکی کارگزار است که بر اساس مشخصات اعلامی شرکت سپرده‌گذاری، به‌منظور پایاپای و تسویه

وجوه معاملات قرارداد آتی افتتاح می‌شود؛

قرارداد آتی: قرارداد آتی سهام است که فروشنده تعهد می‌کند در سررسید تعیین شده، تعداد معینی از سهم پایه را به قیمتی که در

زمان انعقاد قرارداد تعیین می‌شود، بفروشد و در مقابل خریدار متعهد می‌شود آن سهام را در تاریخ سررسید خریداری کند. برای جلوگیری

از امتناع طرفین از عمل به تعهدات قرارداد، طرفین به صورت شرط ضمن عقد متعهد می‌شوند مبلغی را به عنوان وجه تضمین طبق

ضوابط دستورالعمل "معاملات قرارداد آتی سهام در بورس اوراق بهادار تهران" نزد کارگزار یا اتاق پایاپای بگذارند و متناسب با تغییرات

قیمت آتی، وجه تضمین را تعدیل کنند و کارگزار یا اتاق پایاپای از طرف آنان وکالت دارد متناسب با تغییرات، بخشی از وجه تضمین هر

یک از طرفین را به عنوان اباحه تصرف در اختیار دیگری قرار دهد و وی حق استفاده از آن را خواهد داشت تا در دوره تحویل با هم تسویه

کنند. متعهد فروش و متعهد خرید می‌توانند در مقابل مبلغی معین، تعهد خود را به شخص ثالث واگذار کنند که جایگزین او در انجام

تعهد خواهد بود؛

وجه تضمین: وجهی است که از طرفین قرارداد آتی برای جلوگیری از امتناع از انجام قرارداد آتی، در قالب شرط ضمن عقد، دریافت می

شود؛

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۴ از ۷

کد: PR13-00

کارگزاری خورزمی پارس
Khormali Khormali & Partners Co.

۴. شرح عملیات:

به منظور فعالیت در بازار آتی سهام اقدامات متعددی از سوی کارگزاری صورت می‌گیرد که به شرح زیر می‌باشد:

۴-۱ ثبت سفارش مشتریان

به منظور فعالیت در بازار آتی سهام در ابتدا باید کد مالکیت مشتری در سامانه معاملات بازار آتی فعال شود. در صورتی که مشتری فاقد کد مالکیت در بورس باشد، باید کد مذکور توسط کارگزار ایجاد و سپس فعال شود. برای فعال کردن کد مالکیت در سامانه معاملات بازار آتی، مدارک زیر از مشتری دریافت می‌شود:

۱) در مورد اشخاص حقیقی، کپی برابر اصل شناسنامه و کارت ملی و در مورد اشخاص حقوقی، آخرین تغییرات آگهی روزنامه رسمی حاوی مشخصات و کپی برابر اصل شناسنامه صاحبان امضای مجاز؛

۲) فرم تکمیل شده درخواست کد مالکیت مشتری؛ و

۳) فرم بیانیه ریسک که به امضای مشتری رسیده است.

کارگزاری به منظور فعالیت در بازار آتی اقدام به افتتاح حساب عملیاتی به نام کارگزاری می‌نماید.

پیش از دریافت سفارش مشتری، ابتدا قرارداد مشتری-کارگزار با وی منعقد می‌گردد.

هنگام دریافت سفارش مشتری، وجه تضمین اولیه توسط کارگزاری در حساب مشتری منظور می‌شود. از این‌رو در دفتر کارگزاری برای هر مشتری، سرفصل جداگانه‌ای ایجاد می‌شود و قبل از اجرای سفارش‌های مشتری، کفایت وجه تضمین اولیه در حساب وی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در صورتی که مشتری پس از ارائه سفارش و قبل از انجام معامله از اجرای سفارش منصرف شود و یا کارگزاری به هر علت نتواند نسبت به

اجرای سفارش مشتری اقدام کند، حسب درخواست مشتری وجوه وی توسط کارگزار مسترد می‌گردد.

سفارش مشتریان در فرم‌های تعیین شده توسط بورس، از مشتریان اخذ و به ترتیب شماره سریال بایگانی می‌گردد.

اجرای سفارش مشتریان بر اساس اولویت زمانی دریافت سفارش، انجام می‌گردد.

کارگزاری علاوه بر وجه تضمین اولیه، به منظور اطمینان از ایفای تعهدات مشتری، وثایق یا تضامینی تا سقف تعیین شده در مشخصات قرارداد آتی از مشتری دریافت می‌نماید.

انواع سفارش و اعتبار آن در بازار آتی، مطابق با دستورالعمل "نحوه انجام معاملات اوراق بهادار در بورس اوراق بهادار تهران" خواهد بود.

سوابق معاملات و صورت حساب مشتری در کارگزاری محفوظ می‌ماند تا در صورت نیاز به سازمان، بورس یا شرکت سپرده گذاری ارائه گردد.

۴-۲ نحوه انجام معاملات

کارگزاری معامله قراردادهای آتی را در ساعات و روزهای اعلام شده، توسط هیأت مدیره بورس انجام می‌دهد.

اجرای سفارش‌های وارد شده در سامانه معاملاتی بر اساس اولویت قیمت و در صورت تساوی قیمت‌ها، بر اساس اولویت زمانی ورود سفارش

انجام می‌شود.

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۷/۵

کد: PR13-00

گروه خورزی سرمایه
Xoruzi Strategic Co.

قیمت تسویه روزانه حداکثر یک ساعت پس از پایان جلسه معاملات توسط بورس محاسبه و از طریق سایت رسمی بورس به اطلاع عموم می رسد.

در صورت بروز خطای کاربری یا سامانه معاملات، کارگزاری می تواند مراتب اعتراض خود را با ذکر دلایل برای رسیدگی تا پایان وقت اداری همان روز به بورس اعلام کند. تصمیم بورس در این زمینه لازم الاجرا است. کارگزاری مراقب است تا موقعیت های تعهدی باز مشتری و کارگزار از سقف های تعیین شده به ازای هر نماد معاملاتی در مشخصات قرارداد آتی تجاوز نکند.

۳-۴ پایاپای

کارگزاری برای انجام معاملات در بازار آتی، حساب ویژه ای تحت عنوان حساب عملیاتی کارگزار نزد بانک عامل افتتاح می نماید، به گونه ای که در زمان افتتاح این حساب اجازه برداشت و انسداد آن و همچنین اجازه سایر امور لازم جهت انجام عملیات به روزرسانی حساب ها را به اتاق پایاپای می دهد.

به ازای هر موقعیت تعهدی باز جدید باید وجه تضمین اولیه در حساب عملیاتی کارگزاری موجود باشد.

اتاق پایاپای می تواند وجه تضمین اضافی از کارگزاران دارنده موقعیت تعهدی باز، اخذ کند.

اتاق پایاپای مازاد موجودی حساب عملیاتی کارگزار نسبت به وجه تضمین های اولیه را پس از جلسه معاملات، حسب درخواست کارگزاری پرداخت می کند.

کارگزاری باید به منظور پوشش تعهدات خود در قبال اتاق پایاپای، وثیقه ای را تودیع کند. اگر شرکت سپرده گذاری تشخیص دهد پس از بازگشایی نماد معاملاتی قرارداد آتی، احتمال افزایش ریسک نوسان قیمت وجود دارد، می تواند از کارگزار درخواست افزایش وثیقه کند. کارگزار باید وثیقه مورد نیاز را طی مهلت تعیین شده نزد اتاق پایاپای، تودیع کند.

دوره پایاپای روزانه، پس از پایان جلسه معاملات آغاز شده و در پایان جلسه معاملات روز بعد خاتمه می یابد.

نقل و انتقالات وجوه بین حساب های عملیاتی کارگزاران، بر اساس اعلام اتاق پایاپای، توسط بانک عامل انجام می شود.

کارگزاری در صورت دریافت اخطار به افزایش وجه تضمین، تا قبل از پایان جلسه معاملات روز کاری بعد، وجه تضمین جبرانی را پرداخت نموده یا آن دسته از موقعیت های تعهدی باز مشتریان را که تعهدات وجه تضمین آن ایفا نشده است می بندد. اگر بستن موقعیت های تعهدی باز مربوطه طی جلسه معاملات امکان پذیر نباشد، بورس پس از اعلام اتاق پایاپای، در بازار جبرانی نسبت به بستن آن اقدام می کند.

کارگزاری به روز رسانی حساب مشتری را به شرح زیر انجام می دهد:

۱) در مورد موقعیت های تعهدی باز منتقل شده از روز قبل، تفاوت ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی جاری با ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی قبل، و همچنین در مورد موقعیت های تعهدی باز ایجاد شده در روز جاری، تفاوت ارزش بازار قرارداد آتی در روز معاملاتی جاری با ارزش معامله، در مورد هر مشتری محاسبه شده و خالص وجوه پس از کسر کارمزد معامله به حساب مشتری منظور می گردد؛

تأیید شد

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

صفحه: ۶ از ۷

کد: PR13-00

کارگزاری شازد
Sharzad Brokerage Co.

۲) اگر پس از انجام عملیات فوق، وجه تضمین اولیه مشتری از حداقل وجه تضمین اولیه کمتر شود، کارگزاری این موضوع را تا پیش از آغاز جلسه معاملات روز بعد به اطلاع مشتری می‌رساند؛

۳) اگر مشتری تا یک ساعت قبل از پایان جلسه معاملات روز بعد، از محل واریز وجوه یا بستن موقعیت‌های تعهدی باز، وجه تضمین خود را تا وجه تضمین اولیه افزایش ندهد، کارگزاری راساً اقدام به بستن آن دسته از موقعیت‌های تعهدی باز مشتری که تعهدات وجه تضمین آن ایفا نشده است، می‌نماید.

بازار جبرانی، یک ساعت پس از پایان جلسه معاملات همان روز گشایش می‌یابد و شامل ۴ دوره ۵ دقیقه‌ای حراج پیوسته است. دامنه نوسان قیمت روزانه در دوره اول حراج پیوسته دو برابر، در دوره دوم سه برابر و در دوره سوم چهار برابر دامنه نوسان قیمت روزانه جلسه معاملات آن روز است. دوره چهارم نیز بدون محدودیت دامنه نوسان قیمت است.

در بازار جبرانی اگر در هر دوره حراج پیوسته، بخشی از سفارش‌های مشتریان بدهکار اجرا نشود، دوره حراج پیوسته بعدی آغاز می‌شود. معاملات بازار جبرانی، تاثیری در محاسبه قیمت تسویه روزانه ندارد. در بازار جبرانی، محدودیت سقف سفارش اعمال نمی‌شود.

اگر بستن موقعیت‌های مشتریان کارگزار در بازار جبرانی، پوشش‌دهنده تعهدات کارگزار نباشد یا بستن موقعیت‌ها مقدور نباشد، تعهدات کارگزار از محل وثایق وی نزد اتاق پایاپای ایفا می‌شود.

قیمت تسویه روزانه تا پایان هر روز معاملاتی بر اساس رویه زیر محاسبه می‌شود:

الف) قیمت تسویه روزانه، میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده طی ۳۰ دقیقه پایانی جلسه معاملات آن روز معاملاتی است؛

ب) اگر حجم معاملات در دوره زمانی بند الف فوق، کمتر از ۲۰ درصد کل معاملات همان روز باشد، قیمت تسویه روزانه، میانگین وزنی قیمت معاملات انجام شده طی یک ساعت پایانی جلسه معاملات آن روز معاملاتی است؛

ج) اگر حجم معاملات در دوره زمانی بند ب فوق، کمتر از ۲۰ درصد کل معاملات همان روز باشد، قیمت تسویه روزانه میانگین وزنی قیمت کل معاملات آن جلسه معاملات است؛

د) اگر در یک روز معاملاتی، قراردادی معامله نشود، میانگین قیمت بهترین سفارش خرید و فروش ثبت شده در سامانه معاملاتی که در محدوده مجاز نوسان قیمت روزانه قرار داشته باشد، در پایان جلسه معاملات آن روز، محاسبه و به عنوان قیمت تسویه روزانه در نظر گرفته می‌شود.

ه) اگر تعیین قیمت تسویه روزانه به هیچ‌کدام از روش‌های فوق امکان‌پذیر نباشد، قیمت تسویه روزانه بر اساس روش تئوریک توسط کمیته آتی محاسبه می‌شود. روش محاسبه تئوریک قیمت تسویه روزانه توسط هیئت مدیره بورس تعیین می‌شود.

در صورت بستن موقعیت توسط کارگزار، قرارداد آتی بر اساس قیمت معاملاتی که منجر به بستن موقعیت شده‌است، تسویه می‌گردد.

۴-۴ تعدیل قرارداد آتی بر اساس اقدام شرکتی

توقف و بازگشایی نماد معاملاتی همه قراردادهای آتی مبتنی بر سهم پایه به‌طور همزمان با توقف و بازگشایی سهم پایه در بازار نقدی و به یک روش انجام می‌شود.

تأیید شد

مشاور کارگزاری طراحی و
پردازش رویکردهای مدیریتی
MAP

عنوان سند:

روش اجرایی معاملات آتی سهام

کد: PR13-00

صفحه: ۷ از ۷

شرکت سهامی عام خوارزمی
CHAHARMHAL & BAKHTIARI SECURITIES CO.

افزایش سرمایه ناشر سهم پایه منجر به تعدیل آخرین قیمت تسویه روزانه و اندازه قرارداد آتی می‌شود. در این صورت، بورس پیش از بازگشایی نماد معاملاتی قراردادهای آتی سهم پایه، تعدیلات لازم را اعمال می‌نماید.
تقسیم سود ناشر سهم پایه منجر به تعدیل آخرین قیمت تسویه روزانه می‌شود. در این صورت، بورس پیش از بازگشایی نماد معاملاتی قراردادهای آتی سهم پایه، تعدیلات لازم را اعمال می‌نماید.

۴-۵ تسویه نهایی

کارگزاری پس از آخرین روز معاملاتی، نسبت به تحویل قرارداد آتی به طرف مقابل اقدام می‌کند.
چنانچه دارنده موقعیت تعهدی باز خرید یا فروش تصمیم به تسویه فیزیکی سهم بگیرد، طرف مقابل موظف به انجام تعهدات تسویه فیزیکی است.
در مورد موقعیت‌های تعهدی باز خرید در پایان آخرین روز معاملاتی، حداکثر تا ساعت ۱۲ اولین روز دوره تحویل، باید ارزش بازار قرارداد آتی در آخرین روز معاملاتی توسط کارگزاری به حساب اتاق پایاپای واریز شود.
در مورد موقعیت‌های تعهدی باز فروش در پایان آخرین روز معاملاتی، باید تا پایان همان روز سهم پایه موضوع قرارداد آتی در کد مالکیت فروشنده موجود باشد، که به میزان تعهد وی در قرارداد آتی توسط شرکت سپرده‌گذاری مسدود می‌گردد.
اگر تا پایان جلسه معاملات آخرین روز معاملاتی، نماد معاملاتی قرارداد آتی متوقف باشد، همه موقعیت‌های تعهدی باز بر اساس آخرین قیمت تسویه روزانه، تسویه نقدی می‌شود.
خسارت‌های وارده از محل حساب عملیاتی کارگزار و در صورت عدم کفایت، از محل وثایق کارگزار نزد اتاق پایاپای تأمین می‌شود. کارگزاری حسب دستور اتاق پایاپای، خسارت‌های مربوطه را پرداخت می‌کند.

۵. مسئولیتها :

مسئولیت اجرای این روش اجرایی به عهده واحد معاملات آتی کارگزاری آینده نگر خوارزمی می‌باشد.

۶. مستندات مرتبط :

ندارد

۷. ضمایم :

(سند برون سازمانی)

فرم سفارش خرید و فروش مشتری

تأیید شد